

R E G É L Ő.

PESTEN vasárnap november 9^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' k é t C h u p o r.

Hajdan, midőn a' magyar vitézségnek nem csak valódi és érdemlett hire szállongá által az egész nagy világot, hanem attól még a' távolabbi honokban lakó nemzetek is reszketve féltének; — 's midőn e' nagy nemzet a' harczmezőn majd mindenkor győzedelmi babérral jutalmaztatott, és nagy tetteinek emléke a' dicsőség templomába tündöklő betűkkel beírva ragyogott, — közel a' népes Szegedhez falusi javában Thápén élt a' haza kezdetével egy korú Chupor nemzetségnek egyik utódja Dezső, ki érzeményszerem-féltő levén, nem csak ön magának keseríté-el a' házasság életnek több nemű gyönyörűségekkel töltött édes kelyhét, hanem alaptalan, és igazságtalan féltésével ártatlan nőjét is addig kinzotta, míg ez élteinek legszebb virágában lelépven a' méltatlan szenvedéseit feloldó örök nyugalomra két árvát hagyott kegyetlen férjének u. m. Gyulát, és Endrét. — Dezső nemzetségi sirboltjába temetvén elhunyt hitését, köszönetet rebege Istene zsámolyához, hogy csak öt évig tartott házasságát férjfi, nem pedig leány gyermekeknek ajándékozásával tette gyümölcsössé; mert valamint ön maga örök bizodalmatlansággal, és mindenkor dühösen égő gyanúval viselteték kicsapongónak's hivatlennek vélt nője iránt: úgy vak képzetében akként volt elhitelve, hogy a' szép nemből egy sem érdemli a' férj bizodalmat, annál kevesebbé pedig szeretetét.

Midőn elkinzott hitese már örök éjben nyugodott, egyedül reá esék gyermekei nevelésének gondja, és így minden törekedését oda irányzá, hogy kiirtván, vagy leg-

alább jó előre megfojtván keblökben a' szépnem iránt éledhető gerjedelmet, és vonzalmat, őket asszony-gyülőlké nevelhesse. — Illy tervének kivitelén támadt aggodalmai azonban nem soká tartották őt elfoglalva. Közel lakához Zeöreg hen a' szerzetes atyák apátja Benedek volt azon férjfiú, kire az árvák nevelésüket bízhatta. — Benedek egy olly férjfiú volt, ki életének első zsengejében fellobbant indulatjának ohajtott tárgyát, minthogy ez már mással járt jegybe, el nem nyerhetvén, örökre lemondta a' világi hiúságról, 's klastromba lépett, hogy magát mindentől elkülönözve egyes magányban tölthesse hátra levő napjait. Szép tudománya, 's alkalmaztatása mellett végre annyira emelkedék, hogy a' szerzetnek apátjává neveztetett. Illy méltóságban állott, midőn az övével rokon gondolkozású Dezsőnek gyermekeit oktatása alá felvette. — A' benne vetett remény nem csalatott-meg, és ő hiven csepegteté neveltjeinek szivökbe a' felfogott elveket, 's örülve látta előre, hogy az elszórt magvak, mint hajdan gyümölcstözendők, gazdagon keltek-ki, és erős gyökereket vertek az azokat befogadók kebleikben.

Gyula már tizenkilencz, Endre pedig tizennyolcz évesek voltak, midőn oktatójuk meghalt. — Ekképpen a' boldogtalan elveken épült nevelésnek nem eléggé erős fonala elszakadt. — Egy tavaszi kellemes reggelen éppen az apátság tágas berkében sétálgatott a' derék két ifiú, midőn atyjok komor arczczal közelített hozzájuk. — Örömmel futottak azok ölelésére, erősen remélve oktatás alatti tartós magányosságuknak feloldozását, és így vidor képekkel mosolygtak ellenébe kétes jövőndőjüknek. — Dezső szokása szerint hidegen fogadva magzatjait, őket egy setét tölgy árnyéka alatt levő ülő helyre voná. — „Gyermekek! — szólla hozzájuk hideg és erős hangon — nem kétlem, hallottátok, és mélyen szivetekbe rejtettétek, hogy a' fiúknak egyik legfőbb kötelességük közé tartozik az édes szülőknek akarátja iránti engedelmesség. — Én pályátokat úgy mértem-ki, hogy azon képesek legyetek boldogságot elérni. E' pillantatban tehát atyai akaratomat, és határozatomat kívánom közleni veletek. — Jaj annak, ki megszeegi ohajtásomat, 's végzésemet. — Az egyetlen hit az gyermekim, melly erős lánczczal fonja egymás között össze, úgy a' jó királyhoz, és szent hazához a' honfiaknak szivei-

ket. — Gyula! te gyenge test-alkattal bírsz: a' polgári pálya, mellyen a' magyar nemes személyesen köteleztetik fegyvert emelni honjának védelmére, néked igen terhes lenne; mert az alatt testi való össze roskadna. Én téged, még midőn pályádban voltál, hit szolgájának szenteltelek. Akaratom ez: menj Esztergomba, hol Robert a' primas, néhány anyádnak rokona, az egyházi ösvényen fogja vezetni ifiúságodat. — Lépj hiven kimért pályádon, 's élj hazádnak, királyodnak, embertársidnak 's egyetlen hitednek.“

„A' sas nem nemz gyáva nyúlfiat — folytatá tovább akaratja kijelentését Endréhez fordulva. — Elődid a' vitézi pályán örök fényű érdemeket szerzenek magoknak, 's alkalmaztatásaik által megnyerve királyaik szeretetét fő méltóságokon ültenek; a' hazának, 's királynak hiven szolgálva embertársaik boldogításukra is törekedtek. — Endre! te izmos fiú vagy, 's elég erős a' kopja-hajtásra. — Vedd e' kardot, mellyet egyik szép ösed viselt, midőn Botondal Bizant előtt állta, honnan dicsőségesen tért vele vissza a' vitéz, 's azóta az nem viseltetett gyalázattal. Hord ezt nemes tettekre, 's ne homályosítsd-meg alacson használat-tal. Ellenség vére fesse azt egyedül, 's áruló ne fogja kezébe soha. — Akarom: menj Visegrádba; az ércz karú nádor Villerm van ott; neved eléggé fog ajánlani ezen mindenkori barátomnak. Lépj zászlója alá, védelmezd hiven a' királyt, és hazát; küzdj eleidhez illő vitézséggel 's elszántsággal azoknak ellenségeik ellen; 's ha megtérsz ősi lakodba, tudd-meg, csak úgy fogadlak atyai szívemre, ha a' vitézség jele fénylik melleden, 's tieddé teszed a' király szeretetét.“

Könny forrott a' két jó ifiúnak szemeiből, 's atyjok társaságában Thápéra utazván három nap lefolyta után előbb gyermeki fájdalmokat kinyögve elporhadt édes anyjoknak sirjánál, bucsút véve atyjoktól, és a' lelkes gyermekkori örömekre vissza varázsló tájtól, siettek elrendeltetésök helyére. — Itt mind ketten szives elfogadtatást nyervén, a' nagy pártfogók oltalmok alatt jövendőjek szépen mosolygott feléjük.

Gyula már esztendő-t töltött egyházi öltözetben, 's atyja határozatát mindenkor erősen hallván füleiben zengeni, megszokta a' csendes falakat, 's erősen hitte, hogy mi reá méretett, nem válhat neki terhévé. — A' haza első szent

királyának tiszteletére rendelt innepen, a' nagy és fényes innepléssel tett ajtatoskodáson, ő is jelen volt; közel a' primáshoz tisztelkedve függeszté szemeit könyvébe, 's buzgó imádságát a' minden urához emelé. — Az itt levő ajtatoskodók közt pillanta-meg egy bájló alakot, melly benne szokatlan érzést gerjesztett. Az innepi szertartások végzetével szobájába tért, 's mély gondolkodásba merülván szive csak hamar megfejté neki ama hatás jelentését, melyet most érzett legelőször azon ismeretlen tárgy iránt, mellynek birhatása gondolatjának nyugtalanító alapja lön. E' helyzetben átlátván, hogy diszes kijelelt pályájának meg nem felelhet, elhatározá magát, hogy attól bucsút vegyen. Nem sokára letevé az egyházi ruhát, megírá atyjának, hogy rendeltetési pályájáról lelépve polgári ösvényen ohajtja keresni boldogságát.

Dezseőnek szivét a' méreg lángja futotta által fíja tudósítását vevén. — Így látta ápolt reményét széjjel rontva; így látta, hogy Benedek oktatásai kopár sziklára hullottak; 's látta végre, hogy a' sziv gerjedelmeit a' hideg tanácsnak hangjai kioltani képesek nem lehetnek. Gyanítván azt is, hogy fíjának kivetkőzését bizonyosan valamelly szépnék báj-tekintete okozhatta, újra átkot mondott a' szép nemre, 's megfojthatlan boszújában forró hideglelésbe esván nyolcz nap teltevel már Esztergomban volt a' hirnök azon szomorú tudósítással Gyulánál, hogy atyja eltemetették.

A' szent ruhát a' szivnek valódi gyásza váltá-fel. Bár milly kemény volt is az elszunnyadott, de ő még is csak atyja volt Gyulának, 's elhunytának emléke annál inkább kinzá, és marczonglá Gyulának keblét, mennyivel bizonyosabb volt a' hirnök szavából, hogy atyja kimulásának oka nem egyéb volt, mint atyai határozatainak megszegésén éledt fájdalmas boszúja. Gyula tehát vigasztalhatlan ütfel ménjére, hogy minél előbb eljutva Thápéra könnyeit hullassa a' hamvadó atya sirjánál, egyszersmind pedig öcscsének megtéréséig az ősi javak kormányát által vegye. Ut közben B u d á n nem mulaszhatta-el anyjának mostoha bátyját meglátogatni. Z á d o r volt ez, legfőbb birtokosa a' kellemes Barsnak. Örült az ősz; örült agg nője is, midőn a' derék fiatal lakjokba lépve kilétét felfejt. Az elkorosodott Zádor fájdalommal emlékezek mostoha hugára,

's még inkább gyötré a' vissza emlékezés, mert Gyula rég elhamvadt jó anyjának valódi másja volt.

Gyula ön és atyjának történeteit fájdalomtól szaggatott kebelével beszélte-elő; az érzékeny előadás szánakodást élesztett a' két agg rokonnak lelkében, kik résztvevőleg kérték a' kedves vendéget, hogy addig, míg bánata enyhültét nyerendi, náluk maradjon. Gyula a' vigasztalást szükségesnek találván engedett a' szívből jött kérésnek. — Már estve volt; a' halavány hold szelid világát méltóságosan haladva hinté-le e' föld-tekére. Gyula nyugtalanságot vett észre nagybátyjában, de ennek okát tudakolni nem meréslő. Azonban kevés pillantat múlva felnyit a' titok. Kocsi-zörgés hallaték az udvaron. — „Bizonynal leányom érkezett“ — szól a' jó házi asszony, 's éppen ezen szavak végfogásánál lépett-be Píroska. — Gyula közelgve felé idvezletét tette; a' szép szüz nem talált szavakat annak viszonzására; — mindketten zavarodásba jöttek, 's emlékezetük a' multat teremté elő; mert Píroska volt, kiért Gyula csendes előbbi pályáját felcserélé.

Píroska egy volt ama kellemes lelkek közül, melyekben a' szépség valódi, és nem tettetett erénnyel párosulva tündöklött. Maga kedveltetése, jósága, és szemérmes szelidsége majd az egész hazában szerte szárnyala: sok lovag esdeklék szerelméért, de azt megnyerni még senki se vala szerencsés. — Gyula volt, ki azt első látásakor felgerjeszté. *(Folytatás következik.)*

Carthagoi asszonyok hon-szeretete.

Carthago egy vala Afrikának legjelesebb városi között, 's Romának a' világ kevély asszonyának huzamós időig vetélkedő társa.

Hannibal elhunytával, miután az előtt Romát keményen megrázta, a' félelemből felidült romai nép fen hangon kezd beszélni, 's a' tanács elejébe e' kérdést terjeszté: „Ha Carthago tovább is fen álljon-e még, avagy földig leron tassék?“ Többen ohajtának kegyelmet az ellenséges városnak, csak azon okból is, hogy annak nevedő hatalma óvó szerül leend Roma fiai elpuhulásának, kik a' csendes tartós béke ölében kényelem 's gyönyör mételetől könnyen megvesztegethetnének. — De Cato ama Censorius, kinek bölcs szelleme minden uralkodni tudott, egy

almát tartván kezében, kérde a' tanácsot: „ha frisnek lát-szatnék-e, avagy fonnyadtnak?“ Mire feleletül vevén „frisnek“ — „Igen is — mond — mert csak tegnap szakasz-tatott Carthago kertjéből;“ mellyel értésül adá, milly ve-szedelmes lenne egy olyan városnak kegyelmezni, melly szinte szomszédságban áll Romával ennek romlására.

Mancinus Consul vivé-meg e' rettenetes hirt; de Car-thago fiai és leányi kebelén bajnoki elszántság viszhang-jára talált, hol magosultan fejledeztek-ki a' legjelesebb ér-zelmek, 's mit a' hon szeretete sugalhat, mindent elkövetve látunk. Hajójik nem levén elegendő számmal, házak pa-dolati fordítottak e' célra; a' vas szükében arany, és ezüst pótolta e' hijányt; — a' kender megfogyatkozván Cartha-go nemes lelkű asszonyai alakjok főbb diszét hajaikat lemetélvén vetekedve hordák össze hajó köteleknek; — 's végre a' kedvelt hon romjai alá kívánván inkább temetkezni, mint romai kezekbe jutni, ön magok gyújták-fel városu-kat, mellynek lángjait tizen hét nap alatt alig fojthaták-el a' győzedelmes romai seregek. Carthago ugyan elpusztult, 's a' dicső város szomorú romok között mutogatja hajdani fényét: de hős lelkű leányai tetteit a' vad erőszak el nem temetheté, 's magasztalva fogják említeni a' történeti év-könyvek.

H...y.

J E L E S M O N D A S.

Élj a' jelennel.

A' messze jövőndőt

Aggódva ne nézzed:

Hosszú örömekre

Mi kurta egy élet!

Nézd nyomtalan a' sebes óra halad

Elmult napokat soha vissza nem ad;

'S a' rózsá, ha szép kora múlva, lehull,

Méh nem szedi mézeit hamvairul.

Csaba után L. Amalia.

A z e r é n y nem a' természet adománya, hanem az ég aján-déka annak, ki utána törekszik.

Plato után S. Lotty.

A' színeskedés hasonképe a' minden színeket elevenen festő szívárványnak, melly minden körülményben a' kedvezőt tudja ké-pezni.

Miskolczy István.

A z i d ő kietlen nagy tenger, mellynek sem innenső se tulsó partját nem tudjuk. Mindnyájan az idő gyermekei vagyunk, mind-

nyáján e' nagy tengeren jelentünk-meg. Életünk mind annyi szál-
longó sajka, melyet egy hátszél csapkod a' sors hullámain; ki-
kötöt soha se láthatunk, csak azt tudjuk, hogy egy elkerülhetlen
örvény áldozatjává leszünk. Azonban egy fényes alak lebeg mo-
solygva felettünk, a' religio, 's bátorítva kísér a' vészhelyig.
Megnyilik ez, és sajkánkat feneketlen örvényébe nyeli.

Matics Imre.

K Ö L T É S Z E T.

Elutasítás.

Mig báj-kecsednek szüz virágain
Angyal szemérmed rejtve létezett,
Lángló szemednek olvasztó hevén
A' bűn setétlő képben nem lakott;
Mig melled mélyén éledt érzeted
Nem vont az emésztő tárgyak felé;
Mig rózsá-ajkad nem nyílt csókra meg,
Hogy hitszegővé tegyen tégedet,
Mig lágy öledben nem volt a' kaczer,
'S kebled fehérlő halmán bűn-nadály
Nem nyert tüzelgő 's vétkes érzeményt:
Addig szerelmem lángolt szívedért,
Boldog jövődöm álmodt képzetét,
Mennyem derültét, 's boldogságomat
Neked köszöntem áldván lelkedet;
Meg nyílt az élet kedvet hintve rám,
'S a' báj-világba csalt-fel a' remény;
Amor vezérem, 's tündér álmaim
Mindig tehozzád vonták lelkemet.
Reggel köszöntő dallom zengtem én,
Hozzád sohajték a' láng-nap delén,
'S mindig te nálad jártak gondjaim.
Az est setétjén égő képzetem
Varázs körödbe hordá lelkemet,
Álmok ha jöttek, téged láttalak
Bennek, 's mosolygó ajkad bíborát,
'S mindig csak érted vert, gyulladt erem.
De már lenyugodt fénylő báj-napom,
Felhők vonultak által fényeim,
És gyász lepelbe rejtődött az el;
Égő szerelmem tűz-parázsain
Már már elalvó hamvak keltenek,
Utálva képed (mert te hűtlen vagy)
Kitéptem égő szívem mélyéből —
Ugy, mert kitárult rózsád kelyheit
(Mellyben szemérem, 's jószág rejtezett)
Cupido méhképben repülve rá
Meglopta — ah meg — nincs már ott arény,

Nincs kebled alján kecs már — ó csalárd!
 Nem kell személyed, hord-el lepkeként
 Megnyílt virágod vétkes kelyheit,
 Nyugodt kebelled áldom Istenem,
 Mert óva tőled álnok, 's hivtelen! —
 Menj, vidd magaddal vad méh! e' kosárt,
 Benn egy levél van, melly elutasít
 Tőlem örökre téged hivtelen.

Miskolczy István.

K Ü L Ö N F É L E.

Különösségek. A' komoly Banks, ki későbbben elnöke lett a' kir. társaságnak Londonban, egykor Otaheitiban arra határozá magát, hogy testét tetőtől fogva talpig befestesse valamelly temetkezési pompa végett, mellynél különben meg nem jelenhetett volna. — Vernet a' híres festész magát egy hajó árboczához köttette, hogy a' fenséges nézőjátékot, a' szélvésztes tenger hánykodásait, annál jobban láthassa.

Szerelmes örült. Angoly lapok hirtelik, hogy Victoria herczeg-kisasszonyba, az angoly trón gyanitlagos (muthmassliche) örökösébe, egy férjfiú halálosan szeretett, és szerelmének az által adá bizonyosságát, hogy királyi kedvesének szívét, kezét oda ajánlotta. Darab ideig levelei valamelly beteg elme szüleményeinek tekintettek; azonban ismételt próbálati a' herczegnével esendő összejövételre azt vonák magok után, hogy kemény felvigyázat rendeltetett reá, nehogy a' palotába, mellyben a' herczegné lakott, valahogy becsuszamodjék. Minthogy tehát a' palota kapuja előtte bezáratott, módot talált benne az ajtósnak kezébe három kártyát játszani, mellyekre olly nagyságos neveket irt, hogy általok czélját érni csálhatlannak hitte; az egyiken t. i. ez volt: a' romai király; a' másikon: a'ustriai császár; a' harmadikon: tibi-ti Nagy-Lama; de mindannyiszor rajtakapták. Egykor a' palotát környező gátorra mászott a' vakmerő szerelmes, 's oda egy virágcsomót, 's abba egy a' herczegnéhez szülő levelet kötött; máskor egészen a' belső kertbe lopózkodott, 's midőn látná, hogy üzőbe vétetik, egyik üvegházba rejté magát. Ezen tántorithatlan szerető nagy szép tekintetű férjfi, 's mintegy 45 esztendő s katonatiszt, rangjára nézve alezredes (Obristlieutenant).

Kérdő rejtvény.

- 1) Mellyik országban nincsenek tolvajok?
- 2) Ki emlékezteti adósát egyszerűen többszer napjában?
- 3) Hány bolha mehet egy dézsába (sajtárba)?
- 4) Ki tud láb nélkül minden reggel felkelni?

Előbbi rejtvény: Balom 's a' t.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiacz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urí utsza 612.